

Telegrafu

Organ național-bisericesc

Onor. Red. a revistei «Transilvania»

(Str. Șaguna 8)

Schimb

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

2.000 lei apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegrafu Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză

Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului Telegrafu Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Desființarea ministerului de culte

În opera de guvernare a statului român de astăzi, se desfășoară o lucrare multilaterală și cu adevărat febrilă, în dorința îndreptățită de a deschide drumuri nouă în orice ram de activitate publică.

Ni se pun în vedere, pe lângă legiuirile făcute până acum, altele, privitoare la modernizarea și complectarea justiției, la o nouă reformă a instrucțiunii publice, la întărirea și reorganizarea armatei. Și alte frumoase făgăduințe.

În mijlocul străduirilor și a marelui zor, ce le însoțește, e natural să izbucnească adese și unele fapte greșite.

Desființarea ministerului cultelor, hotărâtă de actualul guvern, trebuie s'o considerăm ca făcând parte tocmai din aceste mari greșeli.

Timpul de vreo nouă ani, de când a funcționat ca departament deslipit de al instrucțiunii, a fost, credem, prea d'ajuns ca să-i probeze necesitatea existenței în marea luptă culturală a neamurilor.

Importanța unui minister al cultelor, ca departament neatâr-

nător, a și fost subliniată la diverse ocazii atât în parlament și presă, cât și în alte așezăminte din țară.

Păstrăm, cu toate acestea, departamente: pentru agricultură, comunicație, gospodărie, comerț, și toate celelalte; — departamentul pentru *sufleteștile* trebuințe îl găsim dintr'odată foarte de prios și-l suprimăm ca minister de sine stătător; — de ce? Pentru motive, așa se spune, de economie financiară!

Dacă-i așa, eată o cruțare, de bani, rău plasată, în vremea când noul stat român are, alături de biserica ortodoxă, mai multe confesiuni, de care va trebui să se ocupe.

Lovitura, ce se dă prin suprimarea acestui minister, se îndreaptă totuși mai ales împotriva bisericii ortodoxe, a celor 12 milioane de credincioși, cari nu pot să primească în tăcere atacul moral ce li s'a pregătit.

Atunci, când după război, ministerul cultelor își luase forma actuală, titularul său a declarat în parlament și în aprobările generale ale celor ce-l ascultau:

Ne dăm seamă cu toții de rolul bisericii ortodoxe, care în trecutul nostru se confundă cu

începuturile noastre de stat; ne dăm seamă că biserica ortodoxă în cursul veacurilor a fost cea mai de seamă cetățue în care existența noastră de stat a fost asigurată; ne dăm seamă de toată recunoștința, pe care sântem dator să i-o purtăm pentru luptele grele pe care le-a dus, și ne dăm seamă în mod normal de toate drepturile care se cuvin unei biserici ce reprezintă nu numai cheagul sufletesc al vieții noastre religioase din trecut, dar reprezintă forța numerică a credincioșilor noștri din acest stat; la baza sufletească a poporului român, biserica ortodoxă reprezintă peste 80 la sută...

Dacă așa s'a grăit în Martie din 1921 despre meritul ce revine bisericii ortodoxe și instituțiilor sale, ce s'a petrecut oare de atunci încoace, pentru a căuta motiv, ca în al nouălea an al existenței ministerului de culte, al cărui titular a fost, pe bună dreptate, totdeauna un ortodox, să fie deodată desființat spre jignirea bisericii ortodoxe, dominante prin constituție?

În fața reformelor, cerute de spiritul vremii și reclamate de opera consolidării statului, — ne bucurăm și le aprobăm; desapro-

băm și osândim însă neașteptata suprimare a ministerului de culte.

«Desastrul» financiar și celelalte nevoi, așteaptă alt fel de măsuri și altfel de suprimări, care să poată aduce grabnică vindecare, slujind, mai pe sus de toate, interesele de viață ale statului și ale bisericii sale colaboratoare.

Noi sperăm că, dacă nu s'a făcut la timp, măcar în ceasul al 11-lea Inalta Regentă va împedeca desființarea Ministerului Cultelor. —

Nr. 6509/1929.

Notificare oficială

Invităm toate oficiile parohiale care au primit dela societatea ortodoxă națională a femeilor române filiala T.-Severin bilete de loterie — înființată în favorul zidirii unui cămin pentru fete în T.-Severin, — ca să desfacă cu urgență aceste bilete și să trimită costul lor locului în drept, până cel mai târziu 10 Octomvrie 1929.

Sibiu, 21 Septemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopal.

Meditații

FOIȘOARA

I. Aversivitate

Sânt oameni, al căror prim cuvânt deșteaptă în noi oarecare desgust.

Sufletul multora se desvoaltă în direcție negativă, criticând totul, — și după întâia impresie s'au deprins să judece subit, brusc fără socoteală.

Dar sânt oameni, cari cunosc bine modul, cum au să și manifesteze iscusit podoaba, ca păunul, și sânt alții, cari se aseamănă cu pietrele scumpe nelustruite, a căror lumină numai atunci strălucește, dacă le atinge focul iubirii; aceștia nu înțeleg felul cum trebuie să încătușeze pe cineva.

Un proverb arab zice: Nu spune că cutare este amicul tău, sau dușmanul tău, până ce n'ai mâncat cu el cel puțin o banișă de sare.

Va să zică: e mai bine să așteptăm, decât să pronunțăm judecată

prăpită, înălțând, sau condamnând pe cineva fără drept de apel.

Sufletul fiecărui om e un adânc ochi de mare, și este greu a scoate aurul ascuns în internul său. Poate că s'a amestecat și ceva sgară acolo, — dar câteva bobite de aur se pot găsi cu nițică bunăvoință în fiecare suflet. Niciodată nu va fi săpător de aur al sufletului omenesc acela, care se lasă copleșit de primele impresii; — ar putea comite nedreptăți și amărăciuni, deși fără gând rău.

Dumnezeu ne-a binecuvântat cu multe calități: să nu trecem ușor asupra lor, nesocotindu-le.

2. Cumpătarea

În vechiul Testament, se vorbește de ospete în zile de sărbătoare, — dar se osândește necumpătarea în gustarea mâncărilor și beuturilor.

«În mâncările cele multe va fi slăbiciune, și nesațiu va veni până la îngreșoare. Pentru nesațiu mulți

au pierit, ear cel înfrânat își va adăoge viața» — constată înțeleptul Sirah (37, 33, 34).

Ear sfântul Ambroziu zice: «Ceeace au agonisit în multe zile cu munca lor, aceea o risipesc în câteva ore!».

E regretabil, că în țările creștine nu-i Duminecă sau sărbătoare, în care tineri și mai puțini tineri n'ar rămânea la masa cărciumei.

Nenorociți sânt acei părinți, al căror fiu se închină acestei patimi; câte ore triste are să îndure soția și copiii, al căror tată se împedecă zi de zi la băutura alcoolică: adevărat sclav nefericit al păcatelor.

Creatorul a împodobit cu prețioase daruri corpul omului; prin concursul corpului sufletul le poate obține.

Sfântul apostol Pavel astfel grăiește: Au doară nu știți, că biserica Duhului Sfânt sânteiți, care este în voi, pe care dela Dumnezeu îl aveți, și că nu sânteiți ai voștri? — Deși acest

corp e creat numai din pământ și a devenit muritor în urma păcatului și ear se face pulbere, nu se va fărâmiți pe veci în mormânt, ci va învia odată, și se va îmbină cu sufletul. Se cere, dar să aibă virtuți, care îl împodobesc: și aceste sânt curățenia și cumpătarea. Dacă corpul e considerat ca mijloc pentru suflet și virtute, ca tovarășul său în realizarea mântuirii eterne; dacă examinăm transformarea și transfigurarea lui de apoi la învierea universală, vom recunoaște adevărul cuvintelor apostolești: Pe mare preț v'ați răscumpărat și pe Dumnezeu îl purtați în corpul vostru.

Cine se roagă și priveghiază, cine își îndreaptă mintea spre Atotștiutorul Dumnezeu, cine nu uită îndatoririle sale de om și creștin, acela e salvat, conștiința aceluia e curată, și deaceea a lui este răsplata fericirii eterne.

Pr. Cpt. Dr. T. Potcaș
confesorul garnizoanei Oradea.

Inaugurarea anului școlar la Academia Teol. „Andreiană“

În 27 Septembrie a. c., s'a făcut inaugurarea festivă a anului școlar 1929/30 la Academia noastră teologică.

În biserica catedrală după terminarea serviciului divin s'a oficiat invocarea Duhului sfânt, apoi studenții Academiei și corpul profesoral s'au întrunit în sala Academiei, unde a sosit după o scurtă pauză I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae cu P. S. S. arhiepiscopul Vasile și consilierii metropolitani și arhiepiscopiești.

Rectorul Academiei, dl N. Colan a adresat studenților o avântă cuvântare despre înalta misiune a preoției arătându-le, că preoția nu-i o carieră, ci o misiune, care se poate câștiga prin două mijloace: prin pasiunea cărții și pasiunea virtuții, punând ambele, atât cartea cât și virtutea în slujba Mântuitorului, iar cadrul pregătirii îl formează disciplina: externă și internă. Cea externă are să se manifesteze prin decență în purtare, prin măsură și curățenie; cea internă prin cugetare, simțire și fapte.

A arătat în mod clasic, că într-o școală de cultură cum este Academia teologică, nu are să domnească o disciplină de cazarmă, ci o disciplină isvorâtă din conștiință. Elevii au să fie cu ascultare față de mai mari, o ascultare isvorâtă din dragoste. Au drept la libertatea de care se vor face vrednici. — Cine ostenește muncind, are drept la odihnă. Cine se trudește ostentind întru cele bune, — are dreptul la bucurie.

I-a îndemnat să ispitescă scripturile, să se ispitescă pe ei înșiși, să ostenească întru cele bune, pentru mulțumirea și fericirea proprie, pentru prestigiul Instituției careia sunt chemați să slujească, pentru Hristos.

De încheiere mulțumește I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae pentru deosebitul interes și bunăvoința ce o arată școlii, asemenea și P. S. Sale arhiepiscopului Vasile și Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc, și declară de inaugurat anul școlar 1929/30.

După dl rector I. P. S. Sa adresează studenților o frumoasă cuvântare plină de învățături și sfaturi părintești.

Amintește că la un an după ridicarea vechiului Seminar teologic la rangul de Academie teologică, la festivitatea unui început de an școlar a adresat corpului profesoral dorința de a-și înălța criteriile după care au să conducă tinerimea, iar cu un an mai târziu a îndemnat pe studenți să nizuiască a se ridica la criteriile superioare ale dascălilor lor și constată cu bucurie, că atât profesorii cât și elevii au urmat sfatul arhiepiscopului și în școală se face tot mai mult progres.

Amintește, că în anul acesta s'au anunțat tot mai mulți tineri cari voesc să îmbrățișeze misiunea preoțască și astfel s'a putut face și o selecțiune mai mare.

Îndeamnă pe elevi să urmeze cele accentuate de dl rector de a-și deschide larg porțile sufletului, pentru primi pe Hristos în inimile lor. Elevii nu au să piardă nici o ocaziune de a se identifica cu întreaga ființă a Mântuitorului nizuindu-se ca prin cunoștințele ce le câștigă în școală să-și formeze adevăratul caracter preoțesc, ca atunci când se vor prezenta la hirotonire, darul dumnezeesc să cadă pe un pământ roditor și bine pregătit.

Din partea școlii sunt puse la dispoziția tinerimii toate mijloacele necesare pentru o bună pregătire și numai dela studenți depinde să-și încordeze puterile ca să și poată înzestra sufletul cu știință și virtute. De în-

cheere roagă pe bunul Dumnezeu să trimită atât asupra elevilor, cât și asupra profesorilor darul și binecuvântarea sa.

Atât asupra profesorilor și a elevilor, cât și asupra întregii asistențe, ambele vorbiri au făcut adâncă impresie.

Viața românească în America

— Propagandă culturală —

Sfânta noastră biserică națională și-a câștigat titlu de veșnică recunoștință prin misiunea culturală desfășurată în trecut. Ea ni-a creat limba literată, a prefăcut în grai viu comorile de simțire și de cugetare ale cărților bisericești. A creat bunuri culturale și prin școlile ei confesionale ni-a pregătit sufletele pentru idealul național, înfăptuit în război.

Sfânta biserică e chemată și în viitor să sfințească cultura națională și să o ancoreze în Dumnezeu, izvorul binelui, al frumosului și al adevărului.

Zice americanul Gilbert Murray în conferința sa despre religia omului cult de azi:

«Omul e înălțat de prezentul extern și ceea ce numim religie, în mare măsură e lucrul, care i arată secretul și mijlocul sigur de-a eși din temniță, dărâmand zidurile, lăsându-l și mai departe în prezent, dar acest prezent se lărgeste, devine încăpător, încât nu mai trăește ca într-o temniță, ci este aievea într-o lume liberă.

De ești om de litere și n'ai religie, influința ta nu e constructivă.

Religia reține proaspete amintirile trecutului, care aparțin trecutului și eternității. Acesta e real. Luăm în primire moștenirile rasei. Ajungi în legătură cu tot ce e mai bun trecut, fi tot ce e nobil în prezent și este o punte de încercare cu viitorul».

Misionarul ortodox trebuie să fie înzestrat cu astfel de cultură ca să se știe orienta în învălmășeala curentelor de idei ale vremii și să poată ține pe calea dreaptă pe credincioșii săi și în contact manifestațiile culturii naționale.

Această misiune e cu atât mai imperativă întrucât coloniștii români se găsesc la răscrucea tuturor drumurilor. Ei s'au strămutat dela sat la oraș, dintr'un mediu patriarhal în altul ultramodern, care aduce în încurcături serioase și pe cei mai înaintați în cultură.

Alături de șezătorile culturale ale unor colonii mai puternice stat întruinirile de cultură din unele locuri cu declamații din revista pornografică «Furnica» dela București. Ce e drept au trecut Oceanul și cărți bune, dar n'au trecut clasicii noștri: Creangă, Eminescu, Coșbuc, Delavrancea, Carageale. Bibliotecile publice americane ar procura cele mai bune cărți românești, dar nu e cine să informeze direcțiunile acestor minunate așezăminte despre lucrările bune și potrivite publicului românesc. Propaganda culturală prin presa de-acasă și cea din America e singura rouă a sufletului însetat de apă vie a literaturii. Dar presa de azi neglijează literatura ziditoare de suflet și strecoară otrava luptelor politice, iar colonistului i-ar prii un naționalism constructiv, seninătate și încredere.

Singură presa, ca hrană e insuficientă. E o pânză magică peste realitatea de o clipă a vieții. Întâmplările de câteva zile sau săptămâni sânt îngropate.

Căutarea forțată a clipei trecătoare dărâamă substratul, profunditatea, distanța, umbra și solidaritatea lucru-

rilor. Realitatea devine un lucru la suprafață cu două dimensiuni. Lumea se prezintă ca o pictură chinezească fără perspectivă. Dar proiectările acesteia fulgerătoare ale realității sânt stricăcioase pentru viziunea minții. Lipsa de cumpănire face rău senzului moral. Un lucru e mare azi, mâine vine altul. Lumea se pasionează de ce e nou. El trebuie completat cu ce e important.

Acțiunea momentană e totul, tendința — nimic. De aici capriciul, eternul flux și reflux.

Propaganda culturală sistematică trebuie să creeze perspectiva istorică, selecționarea valorilor și intuiția filosofică.

Propaganda culturală e în fașă și așteaptă apostoli destoinici la muncă neobosită și sistematică.

Tr. Scorobef.

Emancipare progresivă

S'a înființat de curând în capitală Liga pentru emanciparea progresivă a femeii.

Are următorul program:

Va lupta:

1. Contra acordării de drepturi politice femeilor, în așteptarea unor vremuri mai normale pentru țară;

2. Contra imoralității sub toate formele;

3. Contra mișcărilor antinaționale și de desagregare socială.

Va munci:

1. Pentru dobândirea drepturilor civile și încetarea asuprii femeii de unele legi;

2. Pentru ridicarea nivelului moral al societății de azi;

3. Pentru formarea tineretului pe o bază creștină și idealistă.

Va înființa:

1. Cămine pentru copii de școală, studenți, funcționari;

2. Orfelinate, azile de bătrâni, case de reeducare, leagăne pentru copii de muncitoare;

3. Colonii de vară, terenuri de recreație;

4 «Casa mamei» la sate, pentru micșorarea mortalității și educarea țărâncei.

«Liga pentru emanciparea progresivă a femeii» va face să apară și o revistă intitulată «Femeia de mâne», prin care se vor propovădui lucrările Ligii și cele mai bune păreri despre misiunea femeii.

Membrii «Ligii» sânt de două feluri:

1. Membri activi, și 2. membri aderenți.

Membri activi sânt obligați a plăti o cotizație de lei 240 anual și abonamentul la revista «Femeia de mâne» (ei 260 anual).

Membrii aderenți vor plăti o cotizație de lei 100 anual și — facultativ — abonamentul la revista.

Toate înscrierile de membri și orice corespondențe se vor înainta dnei Sanda I. Matelu, București, str. Radu Vodă Nr. 24 bis.

Publicațiuni oprite în țară. Cărțile ungurești de rugăciuni *Lelki rózsabimbók* (Boboci de roză sufletești), *Mlatyánk* (Tatăl nostru), *Lelki manna* (Mână sufletească) și *Ajtatósság gyöngyei* (Mărgăritare de cucerărie), au fost interzise din partea ministerului nostru de externe și a direcțiunii siguranței generale. Introducerea și răspândirea în țară a numitelor cărți de «rugăciuni» s'a oprit din motivul că urmăresc scopuri de propagandă vătămătoare neamului românesc.

UN MEMORIU

Ni se trimite la redacție publicația de curând apărută și tratând o chestiune de însemnătate deosebită, sub titlul:

Memoriul conferinței mixte, întrunite sub președinția P. S. Sale episcopului GRIGORIE al Aradului, la 29 Martie 1929, în Timișoara și constituită din reprezentanți ai bisericii, administrației politice, școlare-culturale și sanitare de pe teritoriul Episcopiei Aradului, — urmărind îmbunătățirea condițiilor morale și de ocrotirea populației românești, mai ales la frontiera sudvestică a României.

În cele ce urmează redăm *desideratele*, ce le-a exprimat ancheta dela Timișoara și le recomandăm atenției tuturor factorilor, cărora li se cuvine să le cunoască pentru a căuta mijloacele potrivite întru realizarea ideilor de luminare și de înălțare a poporului și statului nostru.

I. Pentru *îmbunătățirea administrației sanitare* și a asistenței sanitare, să se solicite legiferarea în sensul unei reale descentralizări, împreună cu cointeresarea materială și armonizarea de interese între minister și orașe, respective județe. Statul, din a sa parte, să contribuie la bugetele sanitare județene cu o subvenție de cel mult 50% sau cel puțin 30%.

II. Până să se găsească chipurile și mijloacele de crearea de instituțiuni sanitare nouă, serviciul sanitar să fie dezvoltat pe baza profilactică sau de prevenire. În această categorie de îngrijiri vine: înființarea de preventorii de tuberculoză, colonii la mare și la munte, organizate, ca la cehi, în strânsă legătură cu școlile.

III. În aceeași categorie de profilaxie să fie pusă și o *propagandă* cât mai intensă, împotriva veneriilor, precum și tratarea celor infectați, prin dispensarii speciale, eventual ambulante.

IV. Lupta împotriva alcoolismului să fie îmbrățișată în chip deosebit de organele de conducere și de legiferare ale țării, cari să recurgă la următoarele mijloace: suprimarea băuturilor alcoolice cu o concentrație de peste 15%, ceea ce va avea de efect, că consumenții de alcool se vor strânge la beuturi mai slabe. Să nu se admită nici vinurile mai tari de 15%.

V. Problema natalității reduse și a mortalității prea mari dintre copii, nu e problemă sanitară, ci ea face parte dintr'un complex mai mare de probleme de stat. Statul trebuie să încadreze în problemele, vitale atât natalitatea enorm de scăzută a populației românești din Banat și regiunile vecine, cât și chestiunea mortalității prea mari în întreaga țară, alături de asistența medicală, socială, juridică și materială a copiilor.

Pentru cunoașterea acestor probleme se cere, întâi de toate, ca organele statului să examineze starea lucrurilor prin o statistică oficială, detaliată și reală, care azi ne lipsește; să prezinte statisticește și pe regiuni fenomenul despoperării, dimpreună cu cauzele acestui fenomen demografic negativ și, în consecință, să fixeze, pe cale legislativă, măsurile vindecătoare ale relelor.

În special pentru promovarea pueri-culturei să se inițieze ținerea unui congres, pe cât se poate, regional, sau cel puțin pe provincie, ca de ex. la Timișoara, unde acum 20 ani și mai bine s'a ținut un asemenea congres.

Dar, și până la realizarea unui asemenea congres, se cere să acționăm pe calea de propagandă: prin preoți, învățători și medici, pentru luminarea societății asupra chipului de îngrijirea rațională a copilului, și mai ales prin soțiile preoților și ale învățătorilor. Pentru scopul acesta ar tre-

bui să se țină cursuri sanitare, pentru preotese, învățătoare etc.

În cadrul acestor măsuri de luminare și de îndrumare sanitară s'ar potrive și înființarea de comitete sau comisii locale sanitare, din care să facă parte: preoții, învățătorii și alte persoane intelectuale și din popor, chiar și femei.

VI. Ca problemă de ordin capital pentru îmbunătățirea condițiilor sanitare ale poporului nostru și mai ales pentru salvarea copiilor, din care să se înființeze camere de alăptare (teagăne) pe lângă instituțiile industriale, unde sânt aplicate mame de ale copiilor mici. Să se înființeze dispensare ambulante. Și, drept completare, să se formeze fără întârziere cât mai multe surori de ocrotire, cu destinație specială de instruirea mamelor, fie că le-ar cerceta pe la casele lor, ori că ar funcționa cu aceeași destinație la dispensarele de copii.

VII. Organizațiile bisericesti și preoțesti, școlare, învățătoarești să fie invitate a acționa la toate prilejurile posibile și în senzul propagandei ce se desprinde din desideratele de mai sus, — între altele căutând legătura și cu medicii, cari să fie invitați din partea acelor organizații, de a colabora prin conferențe sanitare, mai ales când acele întruniri bisericesti și culturale ar avea, cerc mai mare de publicitate.

VIII. Statul, care are interes capital ca salubritatea publică să prospereze și ca puericultura să se deosebească cât mai mult și să-și deie roadele sale mai ales azi, când în unele locuri scade mult populația românească, statul să se ocupe de toate aceste chestiuni și pe cale legislativă; să creeze măsuri legale pentru sporirea instituțiilor necesare acestui scop, pentru sporirea mijloacelor profilactice indicate mai sus numai rezumativ; și mai departe, să caute mijloacurile pentru a armoniza, și a determina și organiza în mod concentrat activitatea de aceasta natură a instituțiilor existente: biserică, școală, administrație și instituții sanitare, pentru ca munca lor să poată duce mai efectiv spre scopul luminării și conservării populației noastre și din punct de vedere sanitar.

Din punct de vedere școlar cultural:

I. Să se ceară ministerului instrucțiunii măsuri administrative și chiar de legiferare, întrucât nu ar fi suficientă procedura administrativă, în următoarele direcțiuni:

1. Prin reducerea unor materii cu care e supraîncărcată programa învățământului primar și secundar, să se asigure mai multă lăturidune cunoștințelor de igienă, mai ales în învățământul secundar, chemat a ne forma intelectualitatea neamului.

2. Pentru realizarea acestei îmbunătățiri în învățământ, școlile secundare să aibă în corpul didactic și câte un medic salariat ca profesori și cu îndatoriri principale de catedră. La școlile secundare de fete rostul de profesor de igienă și medic să-l țină medicii-femei.

3. Și până să se creeze aceste condiții pe cale legislativă, conferința prezentă cere măsuri de tranziție, prin sporirea cunoștințelor sanitare în învățământul secundar, cu începere dela anul școlar viitor.

4. Cu specială privire la învățământul profesional pentru ucenici, a cărora formare sufletească sănătoasă e mai primejdioasă în Ardeal, e dorit, ca acestora să li se deie o educație religioasă cât mai temeinică, alături de educația națională, ca să nu fie prinși în cursele strănilor. Spre scopul acesta, în Ardeal în fie-

care centru mai important cu ucenici, să se constituie pentru trebuințele acestora, catedre de religie, fără nici o amănare, chiar înainte de reforma prin lege a învățământului profesional.

II. Guvernul țării să fie rugat mai departe, a lua măsurile cele mai severe, legislative și polițiene, împotriva pornografiei, în toate formele sale de afirmare și mai ales prin tipar; și totodată să pună îngrădiri convenite între tineret și între producțiile și manifestațiile pornografice.

III. Sfântul Sinod și ministerul instrucțiunii să fie rugate a interveni, împotriva scrierilor imorale, și ca la «Casa Școalelor» să se respecte și criteriile morale și moralizarea la constituirea bibliotecilor școlare, precum și la selecționarea publicațiilor «Casei Școalelor» cu destinație pentru uzul școalelor de orice fel.

IV. Pentru păstrarea și cultivarea armoniei între intelectualii satelor noastre, cari sânt mai ales preoții și învățătorii cari, prea de multe ori, trăiesc în desbinări dăunătoare apostolatului ce au a-l îndeplini, să se apeleze la organele de superioritate ale acestor intelectuali, pentru a afla chipul de a-i determina la o viață și activitate în armonie între-olaltă, iar pe cei vinovați să-i trateze în consecință cu devierea dela datoriiile apostolatului lor.

Din punct de vedere administrativ:

I. Pentru îmbunătățirea și mai mult a condițiilor conferențelor administrative, care s'au dovedit așa de folositoare de altfel, să se ieie demersuri de către șefii reprezentanților cari se întrunesc în acele, cerându-le și mai mult devotament pentru cauză, și anume o participare și mai regulată, împreună cu o studiere cât mai serioasă a problemelor dela ordinea de zi.

Ca o direcție de perfecționare a acestor conferențe se semnalează necesitatea, ca ele să se țină nu numai în centre ci și pe sate, cu referenți designați din vreme, cari să țină conferențe și să deie lămuriri, ce s'ar afla necesare pentru luminarea organelor administrative mai inferioare și chiar și a poporului, în chestiuni de lege și de administrație, cari îl privesc mai de aproape.

II. Pentru înlăturarea și chiar pentru prevenirea multor abuzuri și dizordini de multe feluri, să se ceară guvernului măsuri, ca cârciumele să steie necondiționat închise în Duminică și sărbători, conform legii în vigoare, și ca să nu se deie voie, ca «jocurile» să se facă prin crășme. Restricțiunea aceasta să se aplice cârciumelor la sate și atunci, când ele au și destinația, mai mult fictivă decât reală, de a fi și restaurante.

III. Să se ceară guvernului măsuri și în înțelesul, ca și administrația politică să urmărească și să înlătore din popor scrierile nemorale și cu tendențe subversive la adresa religiei.

Din punct de vedere bisericesc:

I. Factorii de conducere bisericescă să gătească instrucțiunile necesare către organele lor subalterne, pentru a deschide o propovăduire stăruitoare, cu scopul de a suprima marile răni morale și sociale dintre noi, care sunt: concubinajul, avorturile și divorțurile; și totodată să fixeze o serie de măsuri de caracter canonic disciplinar la adresa vinovaților din amintitele categorii de păcate, prin care ni se distruge neamul și societatea.

În această privință să se facă raport și Sfântului Sinod, pentru a

acționa însuși, prin autoritatea Sa înaltă.

II. Să se intervină la guvernul țării, pentru a se constata numărul concubinilor minori și de a suprima acest desfrâu prin mijloace de stat, precum și de a recurge și la măsurile cuvinte pentru suprimarea concubinilor peste tot, a avorturilor și a altor rele, care distruge societatea noastră.

Statului să i se ceară și aceea, ca să stăruie pentru a se introduce la funcționarii săi — cari trebuie să premergă cetățenilor și cu exemple bune — o viață familiară cât mai ordonată.

III. Biserica să inițieze misiuni pentru popor cu scopul de a se lăuda cu acel prilej ilustrarea familiei, ideea de tată și mamă și bucuria de a avea prunci.

Să se facă o conștientioasă catechizație a mirilor, înainte de sf. Taină a căsătoriei.

Să se țină pe sate conferențe mixte, compuse din preoți, învățători, medici și factorii administrației, cu prelegeri pentru popor.

INFORMAȚIUNI

Numire de profesor. Consiliul arhiepiscopesc a numit profesor la Academia teologică «Andreiană» pe dnul Gheorghe Secaș licențiat în teologie dela Facultatea teologică a universității din Strasbourg.

În scrisoarea a șasă, dela 28 Septembrie 1929, dl ministru I. Mihalache dela agricultură, aduce aminte plugarilor să facă rotația semănăturilor, adică rânduirea plantelor, cultivate pe o bucată de pământ, în scop de-a sporii producțiunea.

O delegație a comitetului central al Asociației generale a clerului ortodox, compusă din preoții P. Partenie, G. Crețu și G. Comana, a fost primită în audiență de dl prim-ministru Iuliu Maniu, căruia i s'a plâns că mulți preoți ortodocși pentru că au citit la 16 Iunie c., în biserică, protestul Sf. Sinod împotriva ratificării concordatului cu biserica Romei, li s'a reținut salariile și sânt purtați pe la parchete. Delegația a asigurată pe dl prim-ministru, că preoțimea ortodoxă, protestând contra concordatului, n'a înțeles să facă agitație politică de partid, ci au căutat să-și apere credința strămoșească și neamul. Dl prim-ministru a fost rugat să facă să înceteze pri-goana împotriva clerului ortodox, cu un moment mai de vreme spre a nu se da prilej preoților să aducă în discuție chestiunea aceasta, în congresul pe care-l țin în București, la 15 și 16 Octombrie. Dl prim-ministru a făgăduit tot sprijinul său fiind convins că clerul ortodox are alte chestiuni de rezolvat, decât să facă agitații politice.

Electrificare. Ni se anunță, că electrificarea părților de sud ale Ardealului intră în stadiu nou. În 20 Septembrie a. c. Consiliul de administrație al «Asociațiunii comunelor din județul Sibiu pentru introducerea curentului electric în toate comunele» a hotărât realizarea proiectului de electrificare întocmit de prefectura județului Sibiu în anul 1924. Uzina electrică de pe râul Tâbin, care a fost concesionată de Minister în anul curent pe durata de 90 ani, are menirea a exploata forța apei râului Tâbin și va avea posibilitatea de a produce cu utilizarea unei căderi de 230 metri deocamdată 6900 cai putere. Lucrările se vor începe în anul curent și se vor termina în timp de 2 ani. Acum câteva săptămâni s'a făcut cunoscut publicității, că societatea pe acțiuni «Seta», aprijinându-se

pe un grup financiar din Elveția, a hotărât executarea construirii uzinei electrice, proiectate la Mediaș, pentru care guvernul anul acesta a aprobat concesiunea prevăzută de lege pe durata de 45 ani, admitând întrebuințarea gazului metan pentru producerea energiei necesare. Prin realizarea celor 2 uzine electrice va fi dată baza de a duce la bun sfârșit electrificarea teritoriului de sud al Ardealului în condiții economice avantajoase, în strânsă colaborare cu uzinele electrice existente: la Sibiu, Sebeș, Sighișoara și Făgăraș.

«L'Europe nouvelle», revistă franceză, din 14 Sept., publică următoarea întâmplare: «Dl Maniu și croitorul său». Puterea n'a dat mania grandomaniei liderilor partidului țărănesc român. Insuș președintele consiliului, dl Iuliu Maniu, își continuă viața simplă, pe care o ducea în opoziție. Drept probă anecdota următoare, care circulă prin cafelele din capitală: Într'o bună zi primi din București croitorul președintelui, care locuiește în Cluj, în Transilvania, o telegramă redactată în terminii aceștia: «Rog întoarce trei rânduri și trimite. Maniu». Crezând la început că este o glumă, rupse croitorul telegrama, dar o săptămână mai târziu primi o scrisoare dela dl Maniu, în care-l întreba de ce nu i-a dus în îndeplinire instrucțiunile. Atunci luă croitorul trenul și plecă la București. I-a spus președintelui că nu i-a priceput însărcinarea, că a crezut în orice caz că trebuie să întoarcă un singur costum de haine... «Nu, nu, răspunde dl Maniu, acum, că sânt ministru-președinte, îmi dă mâna să-mi pot întoarce deodată toate trei costumele de haine!»

Si non e vero...

Abia a început vânzarea de cereale, și personalul nărăvit în rele, al căilor ferate, caută să profite, cerând bacșișuri grase de la persoanele care au nevoi în stațiuni. În special șefii de gață fac dificultăți, la cererile de vagoane, la repartizarea lor pentru încărcare și chiar la expedierea lor. În fața acestei triste constatări, directorul general al cfr. a dat acum o circulară prin care face cunoscut că întregul personal al căilor ferate este obligat să facă toate înlesnirile publicului, fără vreun beneficiu material. A fost prevenită toată lumea, că la prima reclamație ce se va primi de la persoane demne de încredere, vinovații vor fi pedepsiți exemplar, fără a se mai face vre-o cercetare.

La Tapiseria națională din Sibiu, strada Tribunei Nr. 16, (lângă Tipografia arhidiecezană) se confecționează în mod artistic tot felul de cusături și broderii, precum și steaguri naționale românești pentru sfintele biserici, reuniunile de femei, societatea tineretului «Sf. George», reuniunile de meseriași etc., cu icoane pictate în ulei sau brodate în Gobelin. Doritorii sânt rugați a se adresa cu toată încrederea, asigurându-i că comanda le vom executa cu cea mai mare conștientiozitate și promptitudine, pe lângă prețurile cele mai convenabile. *Tapiseria națională.*

ȘTIRI LOCALE

Anunț. În temeiul hotărârii din 24 Septembrie 1929 a Consiliului municipal, invităm pe toate persoanele, (inclusiv femeile) care sânt îndreptățite conform legii a fi înscrise în *Listele de membri* (apartenență) ai comunei, precum și în *listele de alegători ai comunei Sibiu*, întrucât au neglijat să o facă în zilele din 9—21 I. c., să se îngrijească ulterior în timpul până inclusiv 3 Octombrie a. c. ca să fie înscrise la primărie, așa după cum s'a arătat în publicațiunea-afiș, ce se poate vedea în localurile publice.

Nr. 182/1929.

(132) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Crăciunel, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat conform celor fasonate în coala B.
2. Casa parohială cu supraedificate.

3. 22 jug. cat. $\frac{1}{4}$ arător $\frac{1}{4}$ fânaș, care se va întregi conform hotărârei comisiei de împroprietărire cu 7 jug. cat. arător.

4. Folosirea cimiteriului vechiu cca 2 jug.

5. Câte 1 ferdelă cucuruz sfărmat și 1 zi de lucru dela circa 70—80 familii.

6. Stola obișnuită în parohie.

Concurenții vor înainta cererile și documentele convenite în termenul prescris oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmartin și se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Diciosânmartin la 4 Sept. 1929. Oficiul protopopesc ortodox român, în înțelegere cu consiliul parohial din Crăciunel.

Petru Medeșan
adm. prot.

Ad. Nr. 406/1929.

(129) 3—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea parohiei de cl. III, Bogata olteană cu filia Dopca, protopopiatul Cohalm (Rupeni) se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile acestui post sânt:

1. Întregirea dela stat, potrivit coalei B.

2. Sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug., ce stau încă sub arendă forțată.

3. Stola obișnuită în tract.

4. $1\frac{1}{2}$ ferdelă de porumb dela fiecare familie din parohie și filie.

Concurenții își vor înainta petitiile, însoțite de acte, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschiș, urmând a se prezenta în parohie, pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din ord. Nr. 7136/1929 al Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Cohalm (Rupeni), 17 Septembrie 1929.

Alexandru Brotea
protopresbiter.

(128) 3—3

Concurs

Postul de bucatăreasă la internatul liceului ortodox român «Avram Iancu» din Brad e vacant cu 1 Octombrie. Persoanele care doresc a ocupa acest post, să-și înainteze cererile însoțite de acte direcțiunii liceului în Brad până în 30 Septembrie. Salar dela stat Lei 2500.

Direcțiunea liceului ortodox «Avram Iancu», Brad.

Nr. 417/1929.

(127) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Apoldul de sus, protopopiatul Mercurei, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B pentru întregirea dela stat.

2. Sesiune parohială 31 jugăre 1082 st. p., din care 3 jugăre 480 st. p. pământ arabil, iar 28 jugăre 602 st. p. fânaș.

3. Dela comuna politică contra valoarea alor 6 stânjini de lemne.

4. Relut pentru locuință dela comuna politică Lei 3600 anual.

5. Stola uzitată în parohie.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt poftiți să-și trimită cererile provăzute cu toate documentele necesare în termen oficiului protopopesc în Mercurea și să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Mercurea, 16 Septembrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40—, plus spese postale Lei 10—

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se găsesc în permanență următoarele Cărți rituale:

Acaftist, legat

Apostol, legat în piele cu copcii

Carte de Tedeum, legată

Ciaslov, legat

Evanghelia, legată foarte fin, în pluș cu evangheliștii în Email, cu copcii și aurită

Evanghelia, legată foarte fin, în piele cu evangheliștii, cu copcii și aurită

Evanghelia, legată în piele și cu copcii

Evanghelia, legată jumătate în piele

Evhologiu (Molitvelnic) legat jumătate în piele

Liturgier, legat în piele

Mineiele, legate

Octoih mare, legat în piele și cu copcii

Octoih mic, legat

Penticostar, legat jumătate în piele

Psaltirea, legată

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini
Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei.
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Au apărut:

Manuale de limba română de **E. HODOȘ**

I. Carte de citire și Gramatică pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică și Carte de citire (pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de **Mitropolitul Atanasie Mironescu** fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130—

„ II „ 150—

„ III „ 120—

„ IV „ 200—

plus spese postale Lei 30—.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comanda de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

— prețuri moderate —

A apărut cartea binevenită:

MIC DICȚIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. HODOȘ**. Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu